

SOCIOLOGIA SPORTULUI. TEORII, METODE ȘI APLICAȚII

by Gavriluță Nicu and Gavriluță Cristina,
Polirom, Iași, 2010

ALEXANDRA ZIGMAN

Cartea vine în întâmpinarea celor care consideră sportul o ocupație apolitică nedemnă de studiu academic sau celor care privesc sportul dintr-o perspectivă unidimensională. Nefiind prima carte de acest gen în România, ea vine, însă, să completeze peisajul oarecum pustiu al acestui domeniu. Nefiind familiarizat cu cariera domnului Gavriluță, cititorul poate fi surprins de o publicație în domeniul sportului din partea unui specialist în hermeneutică. Decan al Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice, Nicu Gavriluță a publicat *Mentalități și ritualuri magico-religioase, Fractalii și timpul social, Hermeneutica simbolismului religios. Studii și eseuri*. Profesoară în cadrul aceleiași facultăți, Cristina Gavriluță și-a susținut doctoratul cu o teză despre Socioantropologia fenomenelor divinatorii, teza distinsă cu calificativul *magna cum laude*. Fiind profesor de Sociologia sportului la Facultatea de Educație Fizică și Sport de mai bine de 10 ani, Nicu Gavriluță împreună cu Cristina Gavriluță își integrează cunoștințele oferind o analiză multidimensională a sportului.

Cartea se adresează atât publicului larg, sportivi și suporteri, elevi și studenți dar și specialiștilor în sport, sociologi, psihologi, jurnaliști, antropologi, profesori, antrenori, etc, încercând să răspundă la întrebări precum: care sunt mecanismele sociale ale reușitei în sport? Cum pot fi interpretate efectele sociale generate de fenomenul sportiv? Ce semnifică sportul în lumea contemporană?

Cartea începe cu o încadrare a sociologiei sportului, încă în fașă în România, în domeniul mai mare al sociologiei, subliniind, însă faptul, că studiul acestui domeniu este unul interdisciplinar. Autorii tratează în capitolul ce urmează problema grupurilor din sport, referindu-se aici nu doar la echipele din sport, echipele de fotbal, baschet, sau orice fel de echipa din sportul organizat, ci și la întregul grup de suport care stă în spatele acestor echipe, de la antrenori, manageri și medici până la grupul de suporteri și caracteristicile acestora. În următorul capitolul, autorii fac trecerea de la grupuri la mulțimile din sport, discutând despre caracteristicile acestora pe baza unor teorii arhicunoscute, ca cea a lui le Bon, Ortega y Gasset sau Tarde. Autoritate și leadershipul în sport sunt tratate în următorul capitolul, fiind urmate de socializarea în, prin și în context sportiv precum și de formarea identității prin sport. Autorii detaliază diferitele forme de socializare în sport și efectele acesteia asupra individului, grupului și societății. Devianța, agresivitatea și violența din sport ocupă următoarele două capitole, făcându-se referiri la fenomene precum dopajul și huliganii. Capitolul 10 este unul cu totul special în care sportul este tratat din perspectiva hermeneuticii, acesta fiind considerat „religia modernității”. Ultimul capitol se adresează în mod deosebit

specialiștilor din domeniul sociologiei sau cercetării, studenților, prin detalierea proiectării cercetării sociologice în domeniul sociologiei sportului.

Deși semnificațiile sportului în societatea contemporană sunt relativ abordabile, în ceea ce privește originile sportului situația este puțin mai complicată. Făcând o trecere în revistă a teoriilor cu privire la originile sportului, fie că se trage din practici spirituale ce presupuneau săvârșirea anumitor mișcări ce ar putea fi, astăzi, considerate sport, sau din practici corporale excluzând componenta culturală, autorii conchid că aceste teorii „nemulțumesc prin faptul că în ambele situații se folosesc categorii de definiție caracteristice timpului nostru”. Pe de altă parte, fie că s-a născut din practici culturale sau spirituale, sau doar din practici culturale, fără îndoială, sportul poate achiziționa semnificații culturale odată cu progresul societății din care face parte. De aici vin și semnificațiile pe care le are sportul în societății diferite. Un exemplu relevand sunt SUA unde sportul este parte a culturii, un mod de viață, față de alte țări unde sportul este considerat doar o modalitatea de petrecere a timpului liber sau modalitate de păstrarea a sănătății corpului.

Aducând în discuția tema sportului ca din perspectiva sacralității și aducând ca argument teorii deja consacrate, autorii privesc sportul ca un „înlocuitor” al religiei pentru omul modern. „... conceput inițial ca o formă profană de petrecere a timpului liber, [sportul] se diferențiază de celelalte sisteme și instituții sociale, autonomizându-se asemenea sistemelor religioase. Creație a lumii moderne, desacralizate, sportul ajunge să dezvolte forme proprii de religiozitate profană.” Această caracteristică a sportului modern poate fi ușor observată în ritualurile sportivilor de dinaintea sau de după meciuri, calitatea de „erou” dobândită de sportivii ce ating performanță, spațiilor destinate întrunirilor sportive, etc.

Sociologia sportului: teorii, metode și aplicații este o lucrare binevenită în domeniul sociologiei sportului, fiind recomandată atât specialiștilor ca un punct de plecare în cercetarea ulterioară a acestui domeniu, cât și publicului larg, datorită limbajului accesibil, pentru o înțelegere aprofundată a societății.